

EFOP-2.2.0--2016- 000008

Pszichiátriai és addiktológiai gondozóhálózat fejlesztése

EDUKÁCIÓ / PSZICHOEDUKÁCIÓ

Szakdolgozói továbbképzés tananyaga

Szerző:
Herceg Attila

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Definíció

Edukációnak tekinthető minden, a betegek felé irányuló oktatási tevékenység, beleértve a terápiás tájékoztatást, az egészségnevelést és a klinikai egészségmegőrzést.

Mi az edukáció?

- Az edukáció egy tematikusan felépített oktatási forma
- Az edukációt egyre többen illetik meg terápiás jelzővel
- Az edukáció egy oktatási forma, ami egy meghatározott struktúra és tananyagtartalommal rendelkezik
- Az edukációnak szerves összefüggésben kell lennie a betegellátás egészével

TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉS I.

A nem intézményesített formája az edukációnak egyidős a gyógyító tevékenységgel

Az athéni eszmény a kalokagathia

A iatroteológia (iatrosz = orvos)

TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉS II

- Európában a középkortól a közelmúltig az orvos betegkapcsolatot a paternalista kapcsolat jellemezte
- A XX. század második felében erősödni kezdtek a betegjogok
- 1972-ben Leona Miller első sikeres edukációs terápiát hajtott végre USA-ban
- Azóta számos ország összesen 160 betegségnél alkalmaz betegoktatási terápiás beavatkozást

HOGYAN VÉGEZZÜK AZ EDUKÁCIÓT?

Meghatározzuk:

1. az oktatási célokat
2. az oktatási feladatokat
3. az alkalmazott módszert
4. a munkaformát, az eszközöket
5. az edukáció óraszámát és azok tartalmát

ÁLLAPOTFELMÉRÉS

- Az állapotfelméréssel megismerjük a beteg és hozzátartozója életét az élet minden területén, a működési mechanizmusokat, illetve a működést segítő és akadályozó tényezőket
- Az állapotfelmérés kiterjed a fizikai, az önellátási és a mentális állapot felmérésére is
- Az egyéni felmérés az önellátás áttekintésével kezdődik, majd a betegséggel és annak kezelésével kapcsolatos ismeretekkel folytatódik

Az állapotfelmérés története

- ❖ ápolási-
foglalkoztatói- orvosi-
anamnézis felvétellel
- ❖ előre kidolgozott
strukturált kérdőívvel,
- ❖ valamennyi módszer
együttes
alkalmazásával.

LÉTSZÁM

- Az edukáció történhet egyéni konzultációk, vagy csoport foglalkozások formájában
- A csoportos forma történhet egy családnak, egy betegcsoportnak, több családnak vagy kevert formába szervezve
- A csoport létszáma ideális esetben 5-15 fő, de bizonyos esetekben nem elképzelhetetlen az 50 fő jelenléte sem

Az edukáció célja

- az adherencia vagy terápiás együttműködés javítása
- a betegségek megelőzése
- állapotromlás megakadályozása
- betegség kimenetelének javítása
- diagnosztikus vagy terápiás célú felvilágosítás
- az életminőség fenntartása és javítása
- az önálló életvitel képességének fejlesztése

OKTATÁSI FELADATOK

- A kitűzött cél elérése
- A meglévő elméleti ismereteket szelektálása
- és/vagy hozzátartozóik ismereteinek bővítése elmélyítése

ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

- Az edukáció során alkalmazott oktatási módszerek lehetnek:
 - Előadás
 - Magyarázat
 - Megbeszélés
 - Szemléltetés, megfigyelés
 - Kérdezés, kérdezve kifejtés.
 - Ismétlés
 - Gyakorlás

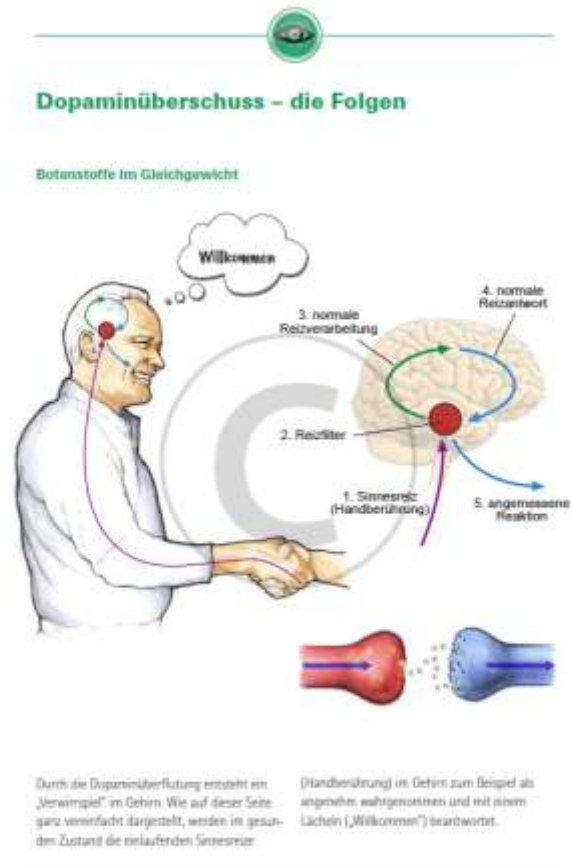
MEGFIGYELÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

- Az értékelésnél általában formatív értékelési forma alkalmazandó, melyet az edukáció alatt folyamatosan a foglalkozást tartó kolléga végez, kérdésekkel, vagy vitára bocsátott témakörökkel
- Értékelés során ellenőrizzük, hogy a betegek és/ vagy a hozzátartozók megértették-e az edukáció anyagának lényegét

A PSZICHOEDUKÁCIÓ

- Az edukációnak egyik formája
- A pszichoszociális kezelés egyik eleme
- A pszichoedukációkiterjed:
 - a betegség okára,
 - a tüneteire
 - a kezelési lehetőségekre
 - a korai figyelmeztető tünetek felmérésére
 - az adherencia növelésére
 - a betegséggel való együttélésre

A pszichoedukáció főbb témakörei

- Gyakori problémák és hiedelmek
- Milyen gyakori az előfordulása?
- Hogyan alakul ki? Mi okozza?
- Örökölhető-e?
- Hogyan lehet észrevenni a betegséget?
- Melyek a fő jelek és tünetek?
- A betegség lefolyása
- Hogyan éli meg mindezt a beteg? Betegségnek gondolja-e egyáltalán?
- Mi várható hosszú távon?

A pszichoedukáció főbb témakörei

- Mit jelent mindez a beteg számára? Milyen veszélyek leselkedhetnek még rájuk?
- Veszélyesek-e a mentális betegek?
- Hogyan diagnosztizálják az orvosok a betegséget? Milyen módszerekkel?
- Milyen kezelési lehetőségek vannak?
- Mik azok a nem gyógyszeres kezelések?
- Pszichiátriai gyógyszerek és mellékhatásaik
- Egészséges táplálkozás
- Az emberi kapcsolatok – kapcsolatteremtés fejlesztése

A pszichoedukáció főbb témakörei

- A megbélyegzés és a megkülönböztetés okai
- A munka és a tanulás
- Testmozgás
- Alváshigiénés tanácsadás
- Elmagányosodás veszélye
- Kapcsolat családon belül: hogyan tehető könnyebbé a család élete?
- Az emberi kapcsolatok – kapcsolatteremtés fejlesztése
- A megbélyegzés és a megkülönböztetés okai
- A munka és a tanulás

PSZICHOEDUKÁCIÓ SORÁN MEGFIGYELHETŐ

1. pszichomotoros tempó
2. vigilitás
3. figyelmi és memóriefunkciók állapota,
4. téveszmék és hallucinációk megléte vagy megszűnése
5. hangulati fekvés
6. motivációs szint
7. impulzivitás
8. kommunikációs képesség
9. kooperációs készség – adherencia

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE